

Studentombudets ärenderapport

LÄSÅRET 2016/2017

STUDENTOMBUDET
vid Lunds Universitets Studentkårer

Studentombudets ärenderapport: läsåret 2016/2017

Tidigare rapporter från Studentombudet vid Lunds universitets studentkårer:

Studentombudets ärenderapport: akademiska året 2015/16

Studentombudets ärenderapport: praktiska ärenden akademiska året 2014/2015

Studentombudets ärenderapport: avseende ärenden för läsåret 2013/2014

Studentombudets ärenderapport: avseende ärenden VT2013

Utgivare: Studentombudet vid Lunds universitets studentkårer

År: 2018

Text och analys: Anders Törnkvist

Vid tankar, funderingar och idéer till framtida rapporter, vänligen kontakta:

Studentombudet vid Lunds universitets studentkårer

Telefon: 070-456 66 13

E-post: studentombudet@lus.lu.se

Webbsida: studentombudet.se

Facebook: [Studentombudet Lus](https://www.facebook.com/StudentombudetLus)

Besöksadress: [AF-borgen, våning 3](#)

Postadress: Studentombudet LUS, Sandgatan 2, 223 50 Lund

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kapitel 1. Inledning.....	4
Vad är ett studentärende?	4
Ärendehantering.....	4
Ärenderapportens syfte och begränsningar	5
Kapitel 2. Statistik över ärenden	7
Antal ärenden över tid.....	7
Ärenden per kategori läsåret 2016/2017	8
Ärenden per kategori över tid.....	9
Ärenden per fakultet läsåret 2016/2017	10
Ärenden per fakultet över tid.....	11
Kapitel 3. I fokus.....	12
Rättighetslistan för Lunds universitets studenter.....	12
Rättssäker examination	13
Begränsad handledning vid examensarbeten.....	14
Pedagogiskt stöd.....	14
Kapitel 4. Lunds universitets studentservice	15
Biblioteken.....	15
Pedagogiskt stöd.....	15
Studenthälsan	15
Studentkårer	15
Studentprästerna	16
Studentreceptionen	16
Studentombudet	16
Studiemiljö.....	16
Studieverkstaden	16
Studievägledning	16
Myndigheter	17

KAPITEL 1. INLEDNING

Det här är den femte ärenderapporten från Studentombudet vid Lunds universitets studentkårer. Studentombudet är anställt av Lunds universitets studentkårer (LUS) och arbetar med att hjälpa, stötta och vägleda studenter som har stött på problem under sin studietid. Studentombudet arbetar tillsammans med studentkårerna vid universitetet för att lösa de uppkomna situationerna på ett så bra sätt som möjligt för den enskilda studenten.

Vad är ett studentärende?

Ett studentärende uppstår när en eller flera studenter stöter på problem i utbildningen och behöver någon form av hjälp eller stöd för att ta sig ur problemet eller ta sig vidare.

Studentärenden kan se väldigt olika ut. Det kan röra sig om studenter som önskar information om vilka regler som gäller i en viss situation. Kursplaner och Rättighetslistan för studenter vid Lunds universitet är ofta en bra startpunkt, men också lagar, förordningar och andra föreskrifter ger stöd. Det kan handla om studenter som önskar råd om hur de bör gå vidare när de stött på problem i utbildningen. Studenterna kan få hjälp med att skriva ett yttrande eller göra en anmälan, men också möjlighet att ha med sig en stödperson vid möten med universitetspersonal i ärendet.

Ett ärende noteras även om en fråga inte kräver någon vidare utredning. Det har visat sig vara av intresse för universitetet att till exempel känna till var informationen till studenterna brister.

Det ska tilläggas att studenterna inte alltid har rätt och för den delen inte alltid blir nöjda med ett ärendes utfall. Gemensamt för både Studentombudet och studentkårerna är att vi har en rådgivande funktion. Vi kan bistå med rådgivning och vägledning i studentärenden, men det är studenten själv som väljer hur studenten ska gå vidare.

Ärendehantering

Studentombudet delar in studentärendena i samma sju kategorier av studentärenden som använts i de senaste ärenderapporterna. Ärendena delas också in i underkategorier. Förhoppningen är att det på sikt ska gå att jämföra och följa utvecklingen. Studentkårerna kategoriserar ärendena i samma kategorier och statistiken sammanställs sedan av Studentombudet. Studentombudet och studentkårerna har också kontinuerlig kontakt för kunskapsutbyte och reflektion.

De sju kategorierna är:

- Administration och information
- Antagning
- Disciplinärenden

- Examinationsmoment
- Resurser
- Studiemiljö
- Övrigt

Ärenderapportens syfte och begränsningar

Syftet med Studentombudets ärenderapport är att redovisa statistik över de studierelaterade problem som studenter på grundnivå och avancerad nivå vid Lunds universitet upplever under sin studietid. Det är glädjande att tidigare ärenderapporter har använts på olika håll på universitetet.

Statistiken bygger på uppgifter från Studentombudet och åtta av de nio studentkårerna vid Lunds universitet:

- Corpus medicum
- Humanistiska och teologiska studentkåren
- Juridiska föreningen
- Lundaekonomernas studentkår
- Lunds naturvetarkår
- Samhällsvetarkåren vid Lunds universitet
- Studentkåren vid konstnärliga fakulteten i Malmö
- Teknologkåren vid Lunds tekniska högskola

Lunds doktorandkår ingår inte i statistiken, då studentkåren utbildningsbevakar enbart för doktorander.

För läsåret 2015/2016 ingår inte några ärenden från Studentombudet, utan enbart från studentkårerna. Det fanns under vårterminen 2016 inte något studentombud vid universitetet.

Den framtagna statistiken har begränsningar. Statistiken är inte representativ för problem som studenter upplever vid Lunds universitet. Det finns ett mörkertal av ärenden som aldrig når studentkårerna eller Studentombudet. Det är inte alla studenter som stöter på problem under sin studietid som väljer att kontakta studentkåren eller Studentombudet. Förhoppningen är att studentärendena i statistiken ändå kan vara en indikation på vilka problemområden som finns för studenter på Lunds universitet.

Det finns troligen också skillnader i hur studentkårerna väljer att rapportera studentärenden. Om flera studenter tar kontakt med studentkåren om en situation kan antalet ärenden i statistiken bli betydligt högre än om studenterna skulle ha tagit kontakt med till exempel ett kursombud. Det kan tänkas att en student tar kontakt med studentkåren eller Studentombudet om en händelse som inträffat långt tillbaka.

Vissa ärenden kan anses tillhöra fler än en kategori och i sådana fall kan ärendet antingen kategoriseras under den kategori som bäst speglar ärendet

Studentombudets ärenderapport: läsåret 2016/2017

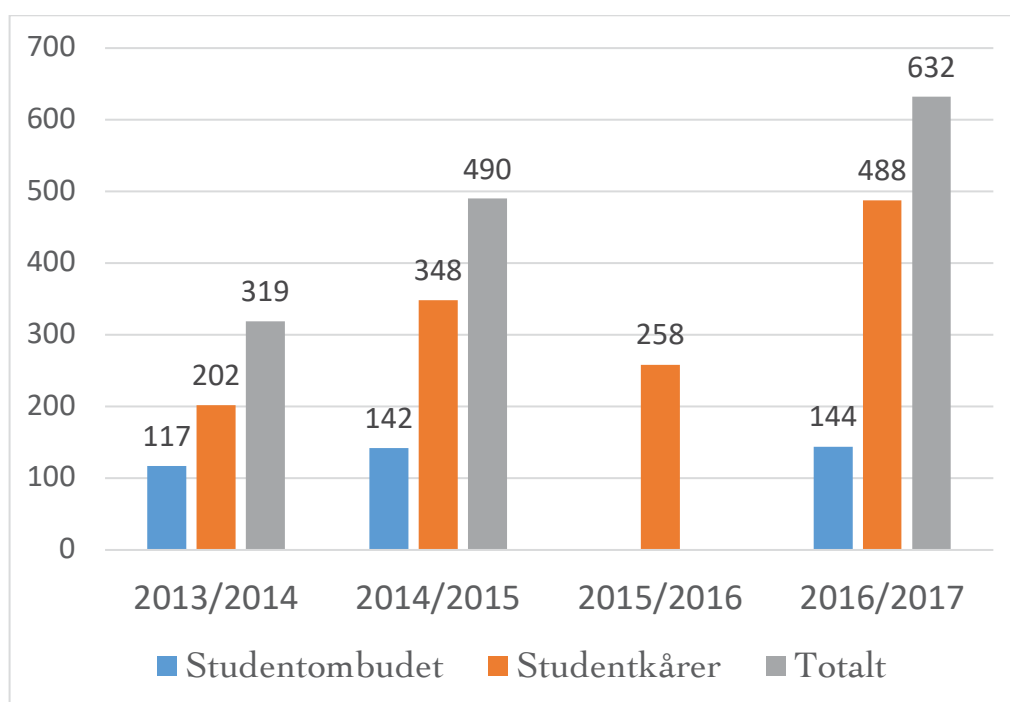
eller delas upp i flera ärenden. Här finns troligen också skillnader i rapporteringen mellan studentkårer och över tid.

Utöver statistiken innehåller ärenderapporten också några områden som Studentombudet utifrån ärendena valt att sätta i fokus.

KAPITEL 2. STATISTIK ÖVER ÄRENDEN

Statistiken över ärendena från Studentombudet och studentkårerna har vissa begränsningar. Läs gärna om begränsningarna i avsnittet *Ärenderapportens syfte och begränsningar* ovan. Statistiken är avsedd som en indikation på vilka typer av problem som studenter vid Lunds universitet upplever. Förhoppningsvis kan statistiken leda till diskussion och bidra till förändringsarbete till fördel för studenterna.

Antal ärenden över tid

Figur 1. Studentombudets och studentkårernas ärenden höstterminen 2013-vårterminen 2017. För läsåret 2015/2016 ingår enbart studentkårernas ärenden.

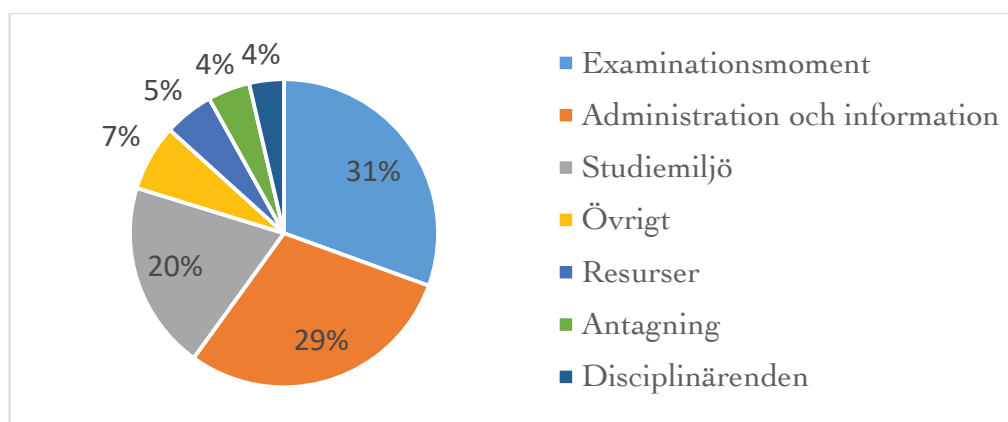
Totalt ingår 632 ärenden i statistiken för läsåret 2016/2017. Studentombudet hanterade 144 ärenden. Studentkårerna hanterade 488 ärenden.

Det totala antalet helårsstudenter var 26 567 enligt Lunds universitets årsredovisning 2017, vilket innebär att Studentombudet och studentkårerna tillsammans hanterade ungefär 24 ärenden per 1 000 studenter läsåret 2016/2017.

För läsåret 2015/2016 ingår inte några ärenden från Studentombudet. Det fanns under vårterminen 2016 inte något studentombud vid universitetet. I den föregående ärenderapporten föreslogs att det rapporterade antalet ärenden från studentkårerna varit lägre än det verkliga antalet som hanterats av studentkårerna, på grund av avsaknaden av studentombud.

Ärenden per kategori läsåret 2016/2017

Ärendena är uppdelade på sju kategorier som vardera har ett flertal underkategorier.

Figur 2. Studentombudets och studentkårernas ärenden per kategori läsåret 2016/2017.

Den kategori som var störst läsåret 2016/2017 var kategorin *Examination* (31 procent av ärendena). Många av dessa ärenden avsåg omprövning, betygssättning, obligatoriska moment, provregler och genomgång av prov.

När det gäller studenter som vill begära omprövning av ett betygsbeslut, kan Studentombudet bistå studenter med information om hur studenten praktiskt går till väga. Obligatoriska moment måste anges i kursplanen. Studentombudet anser att det är viktigt med tydlig information till studenterna om vad som gäller för de obligatoriska momenten, för att undvika oklarheter. Studentombudet anser att det är viktigt att universitetet respekterar rätten till genomgång av prov som följer av Rättighetslistan för studenter vid Lunds universitet (punkt 5.8).

Den näst största kategorin läsåret 2016/2017 var kategorin *Administration och information* (29 procent av ärendena). Många ärenden handlade om schema, kursplaner, omprov och rättningstid. Några ärenden gällde t.ex. kurslitteratur, kursvärdering och offentliga handlingar.

I en del av ärendena i kategorin *Administration och information* är det till synes tydliga regler i Rättighetslistan för studenter vid Lunds universitet som inte följts. Flera studenter har till exempel hört av sig när schemat inte funnits tillgängligt i tid och detta medfört problem för studenterna. Senast en månad före kursstart ska schemat finnas tillgängligt enligt Rättighetslistan (punkt 3.5). Andra studenter har fått vänta längre tid på provresultatet än de 15 arbetsdagar som gäller enligt Rättighetslistan (punkt 5.7).

Den tredje största kategorin läsåret 2016/2017 var kategorin *Studiemiljö* (20 procent av ärendena). Ärendena gällde både den fysiska arbetsmiljön för studenter och den sociala och organisatoriska arbetsmiljön för studenter. Även några ärenden om diskriminering ingår i kategorin.

Tillsammans svarar de tre största kategorierna *Examinationsmoment*, *Administration och information* och *Studiemiljö* för ungefär 80 procent av ärendena läsåret 2016/2017.

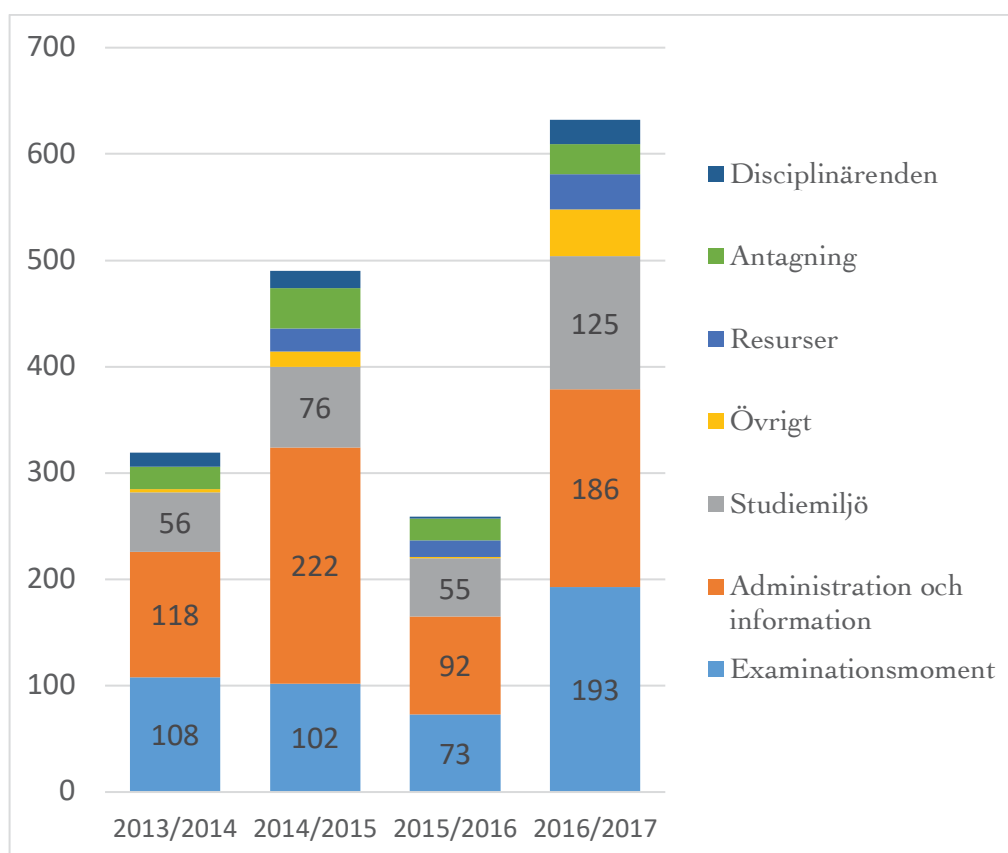
Studentombudet hanterade en proportionellt större andel av ärendena inom kategorierna *Resurser* och *Disciplinärenden* än studentkårerna. Ärendena inom kategorin *Resurser* avsåg ofta till exempel verksamhetsförlagd utbildning (VFU), handledning och examensarbeten.

Studentombudet var under läsåret 2016/2017 i kontakt med 19 studenter som hade anmälts för misstänkt vilseledande vid examination eller någon av de andra förseelser som enligt 10 kap. högskoleförordningen (1993:100) kan föranleda en disciplinär åtgärd i form av varning eller tidsbegränsad avstängning. Studentombudet ger information om hur processen i disciplinärendet går till och följer också med till disciplinnämndens sammanträde som stödperson om studenten önskar.

Flera av antagningsärendena läsåret 2016/2017 avsåg behörighetsregler och urvalsregler.

I kategorin *Övrigt* ingår till exempel ärenden om studiemedel och sjukskrivning, men även ärenden som inte passar in i övriga kategorier.

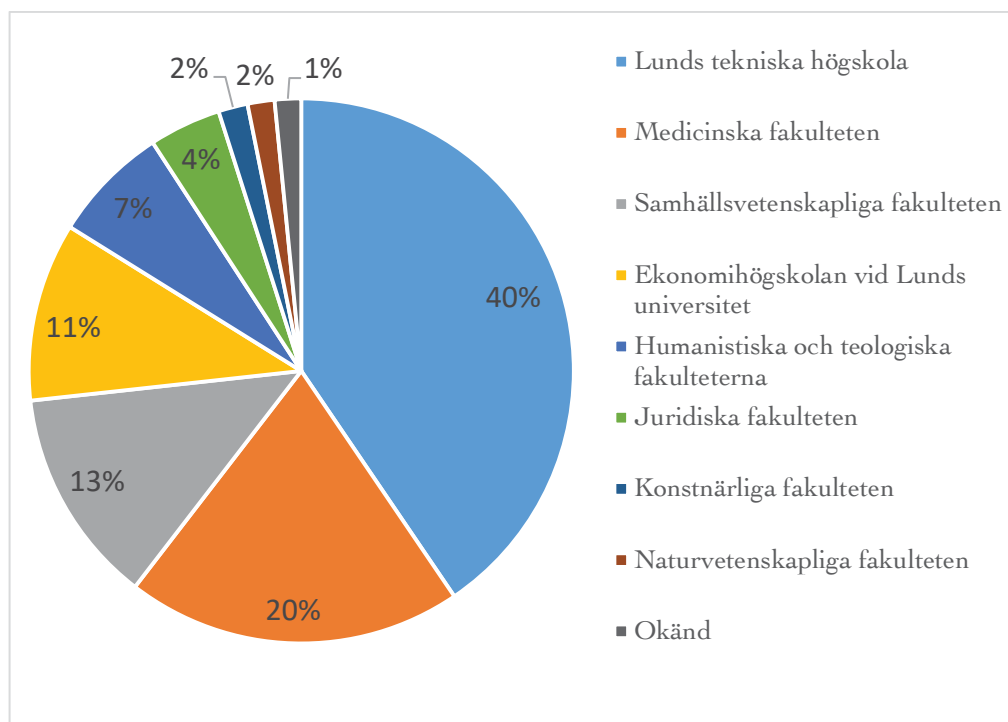
Ärenden per kategori över tid

Figur 3. Studentombudets och studentkårernas ärenden per kategori höstterminen 2013-vårterminen 2017. För läsåret 2015/2016 ingår enbart studentkårernas ärenden.

Tillsammans har de tre största kategorierna *Examinationsmoment*, *Administration och information* och *Studiemiljö* svarat för mellan 80 procent och 88 procent av ärendena för vart och ett av läsåren 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016 och 2016/2017.

Ärenden per fakultet läsåret 2016/2017

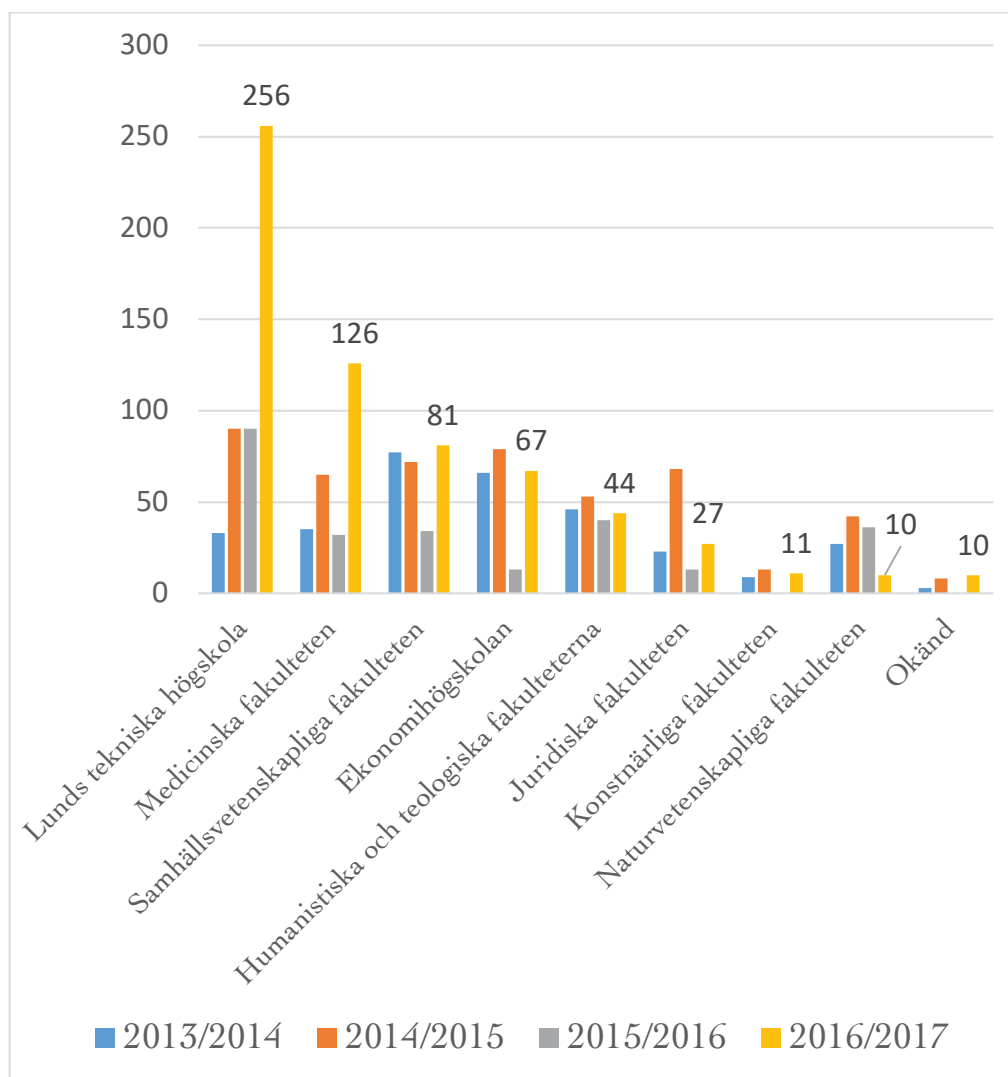
Figur 4. Studentombudets och studentkårernas ärenden per fakultet läsåret 2016/2017. För några studenter i kontakt med Studentombudet saknas information om vilken fakultet ärendet gäller.

Utifrån vilken studentkår som hanterat ärendet har ärendena förts till motsvarande fakultet. För nästan alla ärenden som Studentombudet hanterat finns också information om vilken fakultet ärendet avser, men för 10 ärenden saknas information om fakultet läsåret 2016/2017.

Lunds tekniska högskola och Medicinska fakulteten hade flest ärenden läsåret 2016/2017. Av Studentombudets och studentkårernas ärenden läsåret 2016/2017 gällde 40 procent Lunds tekniska högskola. Tjugo procent av ärendena avsåg Medicinska fakulteten. Resultatet står sig även om antalet ärenden ställs i relation till antalet helårsstudenter 2017 per fakultet. Medicinska fakulteten hade ungefär 45 ärenden per 1 000 helårsstudenter, att jämföra med snittet för hela universitetet på 24 ärenden per 1 000 helårsstudenter. Lunds tekniska högskola hade 43 ärenden per 1 000 helårsstudenter. Övriga sex fakulteter hade mellan 6 och 18 ärenden per 1 000 helårsstudenter.

Det är troligt att skillnader mellan fakulteterna delvis kan förklaras av skillnader i ärenderapportering mellan studentkårer. En annan orsak är troligen att vissa studentkårer börjat använda kontaktformulär för studenter på webben.

Ärenden per fakultet över tid

Figur 5. Studentombudets och studentkårernas ärenden per fakultet höstterminen 2013-vårterminen 2017. För läsåret 2015/2016 ingår enbart studentkårernas ärenden. Utskrivna antal anger antalet ärenden per fakultet läsåret 2016/2017.

I takt med att fler studentkårer använder kontaktformulär på webben för studenter, är det troligt att antalet rapporterade ärenden kommer att öka. En sådan ökning har troligtvis två orsaker. Det kan dels tänkas att fler studenter som läser vid fakulteten tar kontakt med studentkåren. Dels kan det tänkas att en större andel av ärendena rapporteras så att de kan ingå i Studentombudets statistik. Även användandet av elektroniskt ärendehanteringssystem kan tänkas öka möjligheterna att minska rapporteringsskillnaderna.

KAPITEL 3. I FOKUS

Rättighetslistan för Lunds universitets studenter

Figur 6. Den nuvarande versionen av Rättighetslistan har gällt sedan 2013. Rättighetslistan finns på både svenska och engelska.

Studentombudet använder Rättighetslistan för Lunds universitets studenter nästan dagligen i sitt arbete. Rättighetslistan innehåller många bra regler till skydd för studenterna vid universitetet. Rättighetslistan innehåller rättigheter som studenter har till följd av lagar och förordningar. Den innehåller också ytterligare skyldigheter som universitetet har gentemot studenterna vid universitetet.

Det är bra att det finns tydliga regler i Rättighetslistan. Det gör det lättare för studenter att veta vad de kan förvänta sig under utbildningen. För universitetet blir det tydligt vad som ska uppfyllas.

Det är glädjande att Universitetskanslersämbetet (UKÄ) i ett beslut i ett tillsynsärende den 1 september 2017 (reg.nr 31-00343-16) kritiserade universitetet när Rättighetslistan inte hade följts. UKÄ skrev bland annat följande under rubriken *Universitetskanslersämbetets bedömning* (s. 4).

Av punkten 5.5 i Rättighetslistan framgår bl.a. att universitetet vid kursstart ska meddela studenterna vilka hjälpmedel som är tillåtna. [Anmälaren] har gjort gällande att någon sådan information inte lämnades till studenterna vid kursstarten av [kursens namn], 5 hp. Lunds universitet har i sitt yttrande till UKÄ vidgått detta och uppgett att informationen gavs först vid kursens sista föreläsning. Eftersom Lunds universitet därmed inte följt sina egna regler i Rättighetslistan i detta avseende finner UKÄ att universitetet inte kan undgå kritik. UKÄ utgår från att de av Lunds universitet redovisade åtgärderna leder till att liknande brister undviks.

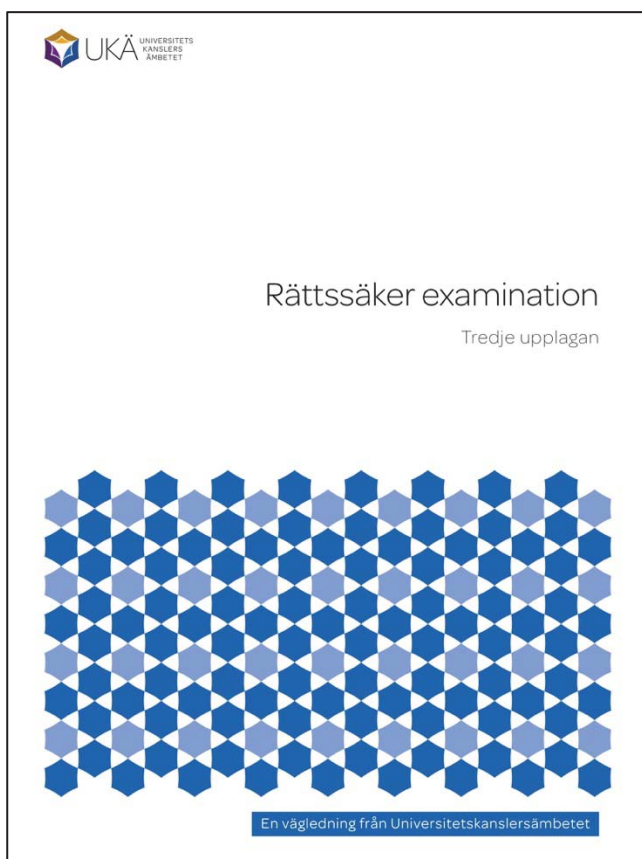
Anmälares namn och kursens namn har tagits bort från det citerade stycket.

En del av ärendena läsåret 2016/2017 har gällt till synes tydliga regler i Rättighetslistan, som egentligen borde ha varit lätta att följa för universitetet. Studentombudets uppfattning är att vissa av dessa ärenden uppstått till följd av att de ansvariga lärarna inte känt till de aktuella bestämmelserna i Rättighetslistan. Genom att hos de anställda öka medvetenheten om reglerna i Rättighetslistan kan universitetet bli bättre på att följa reglerna.

Den nuvarande versionen av Rättighetslistan har gällt sedan 2013. Det pågår för närvarande en revidering av Rättighetslistan som väntas bli klar till höstterminen 2018. Studentombudet föreslår att en informationskampanj genomförs på universitetet i samband med att den nya versionen lanseras. Målgrupp för informationskampanjen bör vara både studenter och anställda.

Du kan läsa Rättighetslistan på universitetets webbsida: www.lu.se.

Rättssäker examination

Den tredje upplagan av Universitetskanslersämbetet rapport *Rättssäker examination* gavs ut 2017. Alla läsare, både studenter och anställda vid universitetet, rekommenderas att läsa igenom rapporten. Det är en vägledning om vad som gäller bland annat kring examination, betyg och kursplaner.

Rapporten finns att ta del av på Universitetskanslersämbetet webbsida: www.uka.se.

Begränsad handledning vid examensarbeten

I många av Lunds universitets kursplaner för examensarbetskurser har rätten till handledning begränsats till den termin som studenten först registrerades på kursen. Det är bra att det i kursplanen anges tydliga regler för rätten till handledning.

I några ärenden hamnar emellertid studenter som blivit sjuka i kläm. Studenterna har blivit sjuka efter att ha påbörjat examensarbetskursen och har inte kunnat ta del av handledningen som erbjudits under terminen. Studentombudets uppfattning är att dessa studenter bör erbjudas handledning även nästa termin.

I några ärenden har en annan grupp hamnat i kläm, nämligen de studenter där handledare och examinator haft olika uppfattning om examensarbetets kvalitet. Om en student i denna situation blivit underkänd behövs fortsatt handledning under nästa termin.

Pedagogiskt stöd

Studenter som har en funktionsnedsättning, till exempel en synskada, dyslexi eller adhd, kan få olika sorters pedagogiska stödåtgärder för att underlätta studierna, bland annat anteckningsstöd eller stöd av en mentor. Vissa studenter har behov av att sitta enskilt för att inte tappa koncentrationen vid tentamen.

En del av Studentombudets ärenden handlar om studenter med funktionsnedsättning som trots beslut om pedagogiskt stöd inte upplever att det på alla kurser fungerar i praktiken. Det finns till exempel ärenden där studenter med behov av att sitta enskilt vid tentamen av olika anledningar inte fått sitta enskilt.

Studentombudet vill här konstatera att det är viktigt med välfungerande rutiner. Informationen till studenter med pedagogiskt stöd måste vara tydlig.

KAPITEL 4. LUNDS UNIVERSITETS STUDENTSERVICE

Lunds universitet erbjuder hjälp och rådgivning till studenter i många former. Du kan få hjälp till exempel om du vill förbättra din studieteknik, inte vet vilka kurser du ska läsa, vill studera utomlands eller inte mår bra. Det finns också andra myndigheter och ideella organisationer att vända sig till.

För mer information om servicefunktionerna och kontaktuppgifter, besök Lunds universitets webbsida: www.lu.se.

Biblioteken

Biblioteken vid Lunds universitet finns i Lund, Malmö och Helsingborg. Biblioteken kan bland annat erbjuda dig kurslitteratur, referenslitteratur och läsplatser. På flera bibliotek finns även grupprum och datorarbetsplatser. Du kan låna på samtliga bibliotek med ditt LU-kort.

Pedagogiskt stöd

Om du har funktionsnedsättning, till exempel en synskada, dyslexi eller adhd, kan du få olika sorters pedagogiska stödåtgärder för att underlätta dina studier, bland annat anteckningsstöd eller stöd av en mentor. Du kan få olika sorters stöd beroende på din situation. Som student vid Lunds universitet kan du göra en pedagogisk läs- och skrivutredning om du läser märkbart långsammare än dina kurskamrater.

Studenthälsan

Studenthälsan är inriktad på problem som tillhör studentlivet. Har du problem med exempelvis stress, prestations- eller tentaångest, rädsla att tala inför andra, prokrastinering, oro, alkoholproblem, sömnsvårigheter, nedstämdhet eller vill förändra din livsstil kan du vända dig till Studenthälsan. Studenthälsan erbjuder enskilda samtal och anordnar också kurser och föreläsningar. De som arbetar på Studenthälsan hör till olika yrkeskategorier och har tystnadsplikt.

Studentkårer

Studentkårernas viktigaste uppgift är utbildningsbevakningen. Studentkårerna utser studentrepresentanter i olika organ vid universitetet och arbetar för att se till att utbildningen håller hög kvalitet. Förutom utbildningsbevakningen arrangerar studentkårerna sociala aktiviteter för studenter och jobbar även för att förenkla övergången mellan studentlivet och arbetslivet, exempelvis genom arbetsmarknadsdagar.

Studentprästerna

Du kan vända dig till Studentprästerna oavsett tro eller livsåskådning för att boka in tid för enskilt samtal. Det kan gälla frågor om livet, relationer, tro, det stora eller det lilla. Samtalen är kostnadsfria och Studentprästerna har absolut tystnadsplikt.

Studentreceptionen

Studentreceptionen finns på Stora Algatan 4. Här kan du bland annat få svar på dina frågor om studier i Lund och utomlands.

Studentombudet

Studentombudet är anställt av Lunds universitets studentkårer (LUS) och arbetar med att hjälpa, stötta och vägleda studenter som har stött på problem under sin studietid. Du kan alltid kontakta Studentombudet, oavsett hur stort eller litet ditt problem eller din fråga är. Studentombudet för inget vidare, om du själv inte uttryckligen ber om det.

Studiemiljö

Det är oftast prefekten på institutionen som har ansvaret för studiemiljön. Studerandeskyddsombud ska bevaka att arbetsmiljöarbetet fungerar på ett bra sätt och kan begära att åtgärder vidtas om det finns brister i studiemiljön. Studerandeskyddsombuden utses genom studentkårerna. Du kan kontakta prefekten, ett studerandeskyddsombud eller studentkåren vid problem eller synpunkter gällande din studiemiljö.

Studieverkstaden

Du kan vända dig till Studieverkstaden när du behöver hjälp med läs- och studiehandledning, vill förbättra studietekniken eller få handledning inför muntliga presentationer. Förutom individuell handledning ordnar Studieverkstaden föreläsningar och workshoppar i studieteknik och akademiskt skrivande. Studieverkstaden finns på Sölvegatan 29 B i Lund och på Campus Helsingborg.

Studievägledning

Vid Lunds universitet finns både allmän studievägledning för hela universitetet och specialiserade studievägledare vid de olika institutionerna.

Den allmänna studievägledningen kan du kontakta till exempel om du är osäker på ditt val av studier, har frågor om ansökan och antagningsregler, vill veta mer om vilka yrkesområden olika utbildningar leder till eller hur du kan kombinera fristående kurser till en gångbar generell examen.

Om du vill ha svar på mer utbildningsspecifika frågor som rör till exempel tillgodoräknande av kurser, studieuppehåll eller uppskov vid studiestart, kontaktar du studievägledaren för den institution som ger utbildningen.

Studievägledare har tystnadsplikt och lämnar inte ut uppgifter om en students personliga förhållanden vidare utan studentens medgivande.

Myndigheter

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) är en statlig myndighet som bland annat granskar kvaliteten i högre utbildning och lärosätenas system för kvalitetssäkring av högre utbildning och forskning. UKÄ utövar juridisk tillsyn över alla universitet och högskolor och granskar att de följer lagar och regler. Du kan göra en anmälan till UKÄ om du tycker att Lunds universitet har brutit mot någon lag.

UKÄs webbsida: www.uka.se.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) är en myndighet som arbetar för ett samhälle fritt från diskriminering. DO bevakar bland annat att diskrimineringslagen följs. Du kan göra en anmälan till DO till exempel om du blivit diskriminerad av Lunds universitet.

DO:s webbsida: www.do.se.